

PARLEM DE PEL·LÍCULES

Els quatre lliuraments de l'any 2002 s'han dedicat a les particularitats que la fotografia de la natura té a cada estació de l'any. Els quatre propers es dedicaran a l'equipament necessari, és a dir, a les pel·lícules, trípodes, filtres... i tota mena de complements i accessoris que podem usar per millorar certs procediments i per possibilitar la consecució d'algunes imatges. En aquest número veurem diverses característiques dels tipus de rodets que podem utilitzar... abans que la revolució digital ens envaeixi a tots.

■ SATURACIÓ, FINOR DE GRA, LATITUD...

...contrast, cromatisme i sensibilitat són paràmetres que determinen les característiques més remarcables de cadascuna de les pel·lícules que podem trobar al mercat. Òbviament, l'elecció d'una o altra condicionarà el resultat que obtindrem. Per això cal conèixer algunes coses sobre les emulsions fotogràfiques.

Contrast. Com més contrastat és un material sensible, més s'accentuen les zones clares de l'escena en relació a les més fosques. Així doncs, una escena que presenti àrees amb molta llum i d'altres amb poca, necessitarà una pel·lícula de baix contrast. Consegüentment, una emulsió d'alt contrast millorarà una escena en què tot és del mateix to. En general, a mesura que augmenta la sensibilitat, disminueix el contrast.

Cromatisme. Assenyala si l'equilibri cromàtic és neutre, o bé la pel·lícula té tendència a quedar blavosa (tons freds) o a quedar ataronjada-groguenca (tons càlids). En algun cas s'avisava amb unes lletres, com assenyalarem en el proper lliurament, quan parlarem de marques concretes.

Finor de gra. Indica la mesura del gra (acumulacions d'halurs de plata) del material sensible. Com més petites siguin aquestes agrupacions, més alta és la finor de gra i més punts són els que formaran la imatge (més "píxels", com diríem en el nou lleguatge digital), de manera que obtindrem millor qualitat. Està directament lligat a la sensibilitat: com menys sensible sigui una emulsió, més finor de gra tindrà.

Latitud. Marge de tolerància en l'exposició. Dit d'una altra manera, és l'interval d'exposicions que proporciona una densitat correcta en l'emulsió. Normalment, a mesura que augmenta la sensibilitat, també ho fa la latitud.

Saturació. Nivell de densitat que assoleixen els diferents colors en l'emulsió. En principi, les pel·lícules menys sensibles són les que proporcionen més saturació, però també n'hi ha algunes que són especialment saturades (a vegades per certs colors). Així mateix, una sobreexposició disminueix molt el nivell de saturació final.

Sensibilitat. Valor que determina la quantitat de llum que ha de rebre una emulsió perquè quedi ben exposada (menor com més sensible és). També se'n diu "rapidesa" i és la xifra que surt al nom de cada rodet.

L'elecció de la pel·lícula adequada és un compromís entre els requeriments que necessitem i els avan-

Per a obtenir la màxima qualitat, cal utilitzar una pel·lícula amb la sensibilitat més baixa que ens permeti la il·luminació i l'objectiu que fem servir.

Fotos article Albert Masó

tatges/desavantatges de cada emulsió. Hem relacionat els paràmetres amb la sensibilitat perquè el condicionant més habitual sol ser la manca de llum. Resumint, hom pot dir que: a mesura que augmenta la sensibilitat, disminueix el contrast, la saturació i, sobretot, la finor de gra; i augmenta la latitud, mentre que el cromatisme resta independent.

El fet que les pel·lícules més sensibles proporcionin més latitud no ens ha de fer decantar cap a la utilització d'aquestes, ja que encara que permetin més error en la mesura de la llum, el resultat és més deficient (això ha fet que alguns fotògrafs pensessin erròniament que les pel·lícules menys sensibles tenien més latitud). El que s'ha de fer és efectuar una bona mesura fotomètrica per no haver de necessitar tanta latitud.

Com a conclusió, es pot indicar que la qualitat de la pel·lícula augmenta quan disminueix la sensibilitat. Així doncs, escollirem la mínima possible tenint en compte les necessitats de llum. Aquestes solen ser altes en la caça fotogràfica perquè els teleobjectius són menys lluminosos que els objectius normals i grans angulars, de manera que podríem necessitar 100, 200 o, fins i tot, 400 ISO. En canvi, per a paisatges i, en general, situacions amb poc moviment, l'elecció és clara: sensibilitat baixa, o sia, 100, 64, 50 o 25 ISO.

■ LES FOTOS

A dalt, una imatge de Fujichrome Sensia-200. A sota, Fujichrome Velvia-50. Es nota el contrast en la saturació d'una i altra. La caça fotogràfica capta el moment i l'acció, de manera que admet més tolerància en el cromatisme i la qualitat tècnica en general. En canvi, una bona fotografia de paisatges requereix la màxima finor de gra i que els colors surtin ben saturats.

Pel que fa a la temàtica, la primera fotografia ha estat realitzada a la sabana sud-africana; S'hi pot veure un aufrany encaputxat (*Necrosyrtes monachus*) a l'esquerra, un voltor africà (*Gyps africanus*) al centre, i fins i tot s'endevina l'inici de la silueta d'un marabú africà (*Leptoptilos crumeniferus*). La imatge inferior ha estat presa en un bosc plujós (*rainforest*) a l'interior del parc nacional Olympic, al nord-oest dels Estats Units (Washington).

ALBERT MASÓ